

Kokous: Geenitekniikan lautakunnan kokous 2/2024

Aika: Tiistai 9.4.2024 klo 9.10-11.10

Paikka: Teams-kokous

Osallistujat: Johanna Björkroth, HY, pj
Irma Saloniemi, TY, vpj
Mika Honkanen, TEM, jäsen
Päivi Kolu, OKM/SA, jäsen
Marja Ruohonen-Lehto YM/SYKE, jäsen, *poistui kohdan 3.1. käsittelyn jälkeen*
Anneli Törrönen, STM, jäsen, *liittyi kokoukseen kohdan 3.1. käsittelyn aikana*
Sanna Viljakainen, MMM, jäsen
Jussi Joensuu, esittelijä, *poistui kohdan 3.2. käsittelyn jälkeen*
Hanna Help, Ruokavirasto, asiantuntija
Katileena Lohtander-Buckbee, SYKE, asiantuntija
Sini Tervo, STM/BILA, asiantuntija
Anna Kaikkonen, STM/GTLK, siht.
Kirsi Törmäkangas, STM/GTLK, pääsihteeri
Anna Kaisa Väättänen, STM/GTLK, asiantuntija

1. Kokouksen avaus ja päätösvaltaisuuden sekä esteettömyyden toteaminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen ja totesi sen päätösvaltaiseksi ja osallistujat esteettömiksi.

2. Edellisten kokousten pöytäkirjat

Kokouksen 1/2024 pöytäkirja hyväksyttiin korjauksilla osallistujalistaan.

3. Esiteltävät asiat

3.1 Kenttäkokeen 001/MB/2018 omavalvontasuunnitelma

Esitys: Esitetään, että geenitekniikan lautakunta hyväksyisi toiminnanharjoittajan esittämän omavalvontasuunnitelman seuraavin ehdoin:

Valvonta-alueella, joka kattaa 500 m säteen kenttäkokeen kasvualan ympärillä, tulee suorittaa kasvukauden 2024 alkupuolella katselmus valvontaviranomaisen oman tai sen tehtävään erikseen valtuuttaman kasviekologin määrittämillä biotoopeilla, joilla hybridihaavan siemenet olisivat voineet itää kasvukaudella 2023. Toiminnanharjoittajan on katselmoitava valvonta-alueelta haavan siementaimien esiintyminen yhdessä kyseisen kasviekologin sekä Helsingin yliopiston bioturva-asiantuntijan kanssa.

Jos valvonta-alueelta löytyy katselmuksen yhteydessä haavan siementaimia, analyysijä varten tarvittavat näytteet voidaan ottaa samassa yhteydessä tai merkitä taimet myöhempää näytteenottoa varten. Valvontaviranomaisen edustajan ja Helsingin yliopiston bioturva-asiantuntijan on oltava mukana näytteitä otettaessa, ja heidän on saatava kopio näytteiden kirjaus- ja koodaustiedoista.

Jos taimen poistamiseen on maanomistajan lupa, koko taimi poistetaan näytteen ottamisen yhteydessä. Muussa tapauksessa taimi merkitään, ja sen poistamiseen hankitaan maanomistajan lupa, jos analyysitulokset on positiivinen.

Esitetään, että geenitekniikan lautakunta edellyttäisi omavalvonnassa tehtyjen havaintojen ja analyysitulosten toimittamista lautakunnalle ja lupaviranomaiselle viipymättä analyysitulosten valmistuttua, kuitenkin viimeistään 31.7.2024 mennessä.

Päätös: Hyväksytty korjauksin.

Geenitekniikan lautakunta hyväksyy toiminnanharjoittajan esittämän omavalvontasuunnitelman seuraavin ehdoin:

Valvonta-alueella, joka kattaa 500 m säteen kenttäkokeen kasvualan ympärillä, tulee suorittaa kasvukauden 2024 alkupuolella katselmus valvontaviranomaisen oman tai sen tehtävään erikseen valtuuttaman kasviekologin määrittämillä biotoopeilla, joilla hybridihaavan siemenet olisivat voineet itää kasvukaudella 2023.

Toiminnanharjoittajan on katselmoitava valvonta-alueelta haavan siementaimien esiintyminen yhdessä valvontaviranomaisen edustajan/edustajien, edellä mainitun kasviekologin sekä Helsingin yliopiston bioturva-asiantuntijan kanssa.

Jos valvonta-alueelta löytyy katselmuksen yhteydessä haavan siementaimia, analyysyjä varten tarvittavat näytteet voidaan ottaa samassa yhteydessä tai merkitä taimet myöhempää näytteenottoa varten. Valvontaviranomaisen edustajan ja Helsingin yliopiston bioturva-asiantuntijan on oltava mukana näytteitä otettaessa, ja heidän on saatava kopio näytteiden kirjaus- ja koodaustiedoista.

Jos taimen poistamiseen on maanomistajan lupa, koko taimi poistetaan näytteen ottamisen yhteydessä. Muussa tapauksessa taimi merkitään, ja sen poistamiseen hankitaan maanomistajan lupa, jos analyysitulokset on positiivinen.

Mikäli näyte antaa positiivisen tuloksen nptII-spesifeillä alukkeilla tehdystä PCR-genotyyppauksesta eikä näytteistä tunnisteta yhtäkään kolmesta käytetystä siirtogeenikonstruktiosta (SLAC1-HA, SLAC1-YFP, ja SLAH3-RNAi), jatkotoimenpiteistä tulee sopia erikseen lupa- ja valvontaviranomaisen kanssa.

Geenitekniikan lautakunta edellyttää omavalvonnassa tehtyjen havaintojen ja analyysitulosten toimittamista lautakunnalle ja valvontaviranomaiselle viipymättä analyysitulosten valmistuttua, kuitenkin viimeistään 31.7.2024 mennessä.

3.2 Päätöspyyntö ilmoituksen 006/S/2006 hybridihaapojen verkkokasvihuonekasvatuksesta ajalla 1.7.-30.9.2024

Esitys:

Esitetään, että geenitekniikan lautakunta katsoisi, että GM-hybridihaapojen kasvattaminen vegetatiivisesti verkkoseinäisessä kasvihuoneosastossa ajalla 1.7.-30.9.2024 täyttää geenitekniikkalain 3 §:n suljetun käytön vaatimukset, kun noudatetaan toiminnanharjoittajan kuvaamia eristämisen- ja suojatoimenpiteitä.

Esitetään, että taimia olisi tarkkailtava kasvatuksen aikana viikoittain, ja mahdollisista poikkeamista, jotka voisivat johtaa tahattomaan leviämiseen ympäristöön, olisi tiedotettava viipymättä geenitekniikan lautakuntaa.

Päätös: Esityksen mukainen.

3.3 Geenitekniikan lautakunnan lausunto EFSA:lle asetuksen (EY) N:o 1829/2003 artiklojen 6.4 ja 18.4 mukaisesti hakemuksesta GMFF-2022-6232; maissi DP202216xNK603xDAS-40278-9

Esitys: Esitetään, että geenitekniikan lautakunta ei lähettäisi EFSA:lle lausuntoa.

Päätös: Esityksen mukainen.

3.4 Komiteakokouksen asiat

Kirsi Törmäkangas esitteli lyhyesti 10.4.2024 pidettävän direktiivin 2001/18/EY sääntelykomitean kokouksen agendalla olevat asiat.

4. Tiedotusasiat

4.1 Toimintaan liittyvät tärkeät päivämäärät

Listaus merkittiin tiedoksi.

5. Muut asiat

Kirsi Törmäkangas kertoi, että EFSA:n GMO-verkosto on asettamassa alatyöryhmän, joka koskee uusia genominmuokkaustekniikoita. Ruokaviraston erikoistutkija Hanna Helpin ehdottaminen Suomen edustajaksi sai kannatusta.

6. Seuraavan kokouksen ajankohta

Seuraava kokous 23.4.2024 klo 12.00. Kokous pidetään kirjallisena.

Sovittiin kesäkuun kokouksen ajankohdaksi 4.6.2024 klo 13.00.

7. Kokouksen päättäminen

Kokous päättyi klo 11.10.

Puheenjohtaja

Johanna Björkroth

Päsihteeri

Kirsi Törmäkangas